

SETKÁVÁNÍ

3/2015

BRNEŇSKÝ EVANGELICKÝ MEŠIČNÍK

EVANGELICKÁ CÍRKEV V BRNĚ

Farní sbor Českobratrské církve evangelické v Brně I

Betlémský kostel a kostel J. A. Komenského (Červený kostel)
Opletalova 6, 602 00 Brno, tel: 542 211 453, 542 210 332
email: ccebrno1@atlas.cz, <http://www.cervenykostel.cz>
kazatelé: Jiří Gruber a Olga Tydlitátová, faráři
seniorátní kazatelé: Jiří Šimsa a Jaroslav Vítek
kurátor: Václav Matoulek, past. pracovnice: Marie Melicharová

Farní sbor Českobratrské církve evangelické v Brně II

Blahoslavův dům, Lidická 79, 602 00 Brno, tel: 541 212 469
email: brno-ii@evangnet.cz, <http://brno-ii.evangelnet.cz>
kazatelé: Martin Horák a Alexandra Hauserová, faráři
kurátor: Jaroslav Kučera, past. pracovnice: Klára Němečková

Farní sbor ČCE v Brně - Husovicích

Netušilova 26, 614 00 Brno, tel: 545 212 420
email: husovice@evangnet.cz, <http://www.ccehusovice.cz>
kazatel: Štěpán Hájek, farář
kurátor: Vladimír Zikmund

Farní sbor ČCE v Brně - Židenicích

Kostel Jílkova 74, fara Konečného 8, tel: 530 324 052
email: zidenice@evangnet.cz, <http://zidenice.evangelnet.cz>
kazatelé: Pavel Kašpar a Marta Židková, faráři
kurátor: Miroslav Maňák, past. pracovnice: Jana Kašparová

Diakonie ČCE - středisko v Brně

Hrnčířská 27, 602 00 Brno, tel: 549 242 279, 541 248 401
email: brno@diakoniecce.cz <http://brno.diakonie.cz>
ředitel: Jan Soběslavský

EVANGELICKÁ
AKADEMIE
BRNO

Evangelická akademie,

Vyšší odborná škola sociálně právní

Opletalova 6, tel: 542 221 741, email: vos@eabrno.cz

Střední zdravotní škola Evangelické akademie

Šimáčkova 1, 542 213 593, email: cszs@eabrno.cz,

<http://www.eabrno.cz>

ředitelka: Hana Svobodová

Setkávání - brněnský evangelický měsíčník. Ročník 2015 (XVII). Vydávají sbory Českobratrské církve evangelické Brno I a Brno II. Odpovědní redaktoři: Jiří Gruber, Martin Horák. Obálka Iva Tůmová. Registrováno pod číslem MK ČR E12109. Doporučená cena jednotlivého čísla 15 Kč. Roční předplatné 150 Kč, sponzorské 200 Kč. Redakce: 602 00 Brno, Opletalova 6. Vychází 10x ročně.

ÚVODNÍK

Březen voní jarem a postupným oteplováním, ačkoliv lidová pranostika doporučuje trávit ho ještě v blízkosti kamen. Pro dívky bylo časem pozměněno původní doporučení „sedávej panenku v koutě, budeš-li hodná, najdou tě“, na varování: „sedávej panenku v koutě...a zůstaneš tam sedět“. V bývalém Československu postavil národ každoročně na nohy 8. březen - oslava MDŽ. Za rudý karafiát nebo kořenáček s hyacintou se atmosféra na mnoha pracovištích přeměnila v lidovou veselici. Pod vlivem popíjeného alkoholu postupně mnozí zapomněli na svůj rodinný stav, čehož smutným důsledkem byla leckde i rozvrácená manželství.

Sametová revoluce ve snaze odmítnout vše, co socialismus připomínalo, nahradila svátek žen „všeho druhu“ zdůrazněním svátku matek, který má už svou tradici v západních zemích a bývá slaven 2. neděli v květnu. Toho si už ne všichni mužové všimli, a tak květinářství jsou oproti dřívějším tržbám v březnu poněkud ochuzena. (Moje rada pro „šetřílky“: v květnu kvetou šeříky a jiné květy v přírodě a tak je lze natrhat, aniž by se oslabil rodinný rozpočet.)

Mám za to, že květinu si ženy, zvláště zůstávají-li věrné svému poslání, určitě zaslouží. A to jistě i ty, které ne vlastní vinou žijí samy, bez rodiny a dětí, a přitom jsou svou ochotou a vstřícností nám všem ostatním příkladem.

Ptáte se jistě: co je vlastně posláním ženy a kdo ho určuje? Ukazuje se, že svými schopnostmi zvládnou ženy skoro všechno (i když jsme je ještě neviděli v roli slévaček, popelářek či hrobnic...) Považuji však za určitou škodu, když si ženy volí povolání, v němž kromě profesionálního výkonu nemohou využít též svá ženská charismata, jako je například umění vcítit se do potřeb druhého a moci je řešit, uplatnit vstřícnost a společenskost, případně intuici pro řešení nenadálých situací apod. Skvělou školou pro rozvoj těchto vlastností je prožití mateřství. Děti si zaslouží optimistické a spokojené matky, které si neplánují je co nejdříve odložit, aby se nepřipravily o dobrý plat a kariéru. Dítě není pro ženu doplněk k již zařízenému životu, v němž často každodenní přítomnost otce je považována za zbytečnou komplikaci a ženě stačí, když je uveden v rodném listě, nebo už ani to ne. Ostatně tzv. střídavou péči, při níž dítě pendluje mezi oběma partnery, si vymysleli dospělí a ne děti a kdosi vtipně poznamenal: „jak dlouho by ji asi dospělí chtěli provozovat, kdyby se konala ve stálém bytě, v němž by se prostřídávali po týdnů rodiče?“ Není třeba dodávat, že citové důsledky z absence rodinného života poznamenají každého na celý život. Proto můj apel k mladým ženám: Chtějte kompletní rodinu a usilujte všemi svými charismaty o její kvalitu a trvanlivost!

Na konci března vzpomeneme opět výročí narození velkého pedagoga J. A. Komenského. V oblasti výchovy a vzdělávání je stále mnoho, co se lze od něj učit. Není bez zajímavosti, že české slovo výchova má slovní příbuznost se

slovem chovat, což nám může navodit představu příjemného pocitu v náručí. Komenského publikace Informatorium školy mateřské byla návodem pro rodiče, avšak zejména pro matku, v jakém sledu a rozsahu má rozvíjet vědomosti dítěte, a to včetně znalostí biblických. Tato kapitola byla v publikacích vydávaných za socialismu z knihy vyňata a knížka byla používána jako součást povinné literatury při studiu učitelek mateřských škol. Jen tak pro srovnání, v němčině tvoří základ slova vychovávat výraz táhnout, čímž si patrně přísní vychovatelé zdůvodnili potřebu výchovného tahání za vlasy či za uši.

Na závěr něco úsměvného, z pera pozorovatele sebehodnocení žen různého věku, když stojí před zrcadlem.

Věk 3 roky: podívá se na sebe a vidí královnu

Věk 8 let: podívá se na sebe a vidí Popelku

Věk 15 let: podívá se na sebe a vidí Škaredou sestru („mami, já nemůžu jít tak jak vypadám!!“)

Věk 20 let: podívá se na sebe a vidí: moc tlustá / moc hubená, moc krátká / moc dlouhá, moc plochá / moc oblá, ale rozhodne se jít i tak ven.

Věk 30 let: podívá se na sebe a vidí: moc tlustá / moc hubená, moc krátká / moc dlouhá, ale protože nemá čas to napravit, jde i tak ven.

Věk 40 let: podívá se na sebe a vidí: moc tlustá / moc hubená, moc krátká / moc dlouhá, ale řekne si: „alespoň jsem čistě upravená“ a jde ven.

Věk 50 let: podívá se na sebe a vidí: já jsem - a jde kamkoliv, kam chce jít.

Věk 60 let: podívá se na sebe a vzpomene si na všechny ty lidi, kteří se už na sebe do zrcadla podívat nemohou. Jde ven a svět jí patří.

Věk 70 let: podívá se na sebe a plaše se usměje skrze vrásky. Jde ven a těší se pozorováním dění kolem sebe.

Věk 80 let: neobtěžuje se díváním. Dá si na hlavu purpurovou čapku, vezme hůlku a jde ven, bavit se světem.

Závěr mé březnové úvahy:

Dívky, ženy, matky, babičky, tety - díky za vaši něhu, trpělivost, obětavost, vstřícnost, šikovnost a diplomatickou moudrost, skrze kterou polidšťujete rozbourené vztahy ve svém okolí, a tím potažmo na celé planetě. Nechť se vám mladším podaří vykvést, uzrát a přinést plody. A co muži?

Kéž nás muži nepřestanou mít rádi a podaří se jim s pomocí Boží uhájit na světě mír.

Jana Slámová

Nešpor v Brně II

Neděle večer, nešpor v Blahoslavově domě. Mnohonásobně se mi nechce. Opustit knížku. Křeslo. Pantofle. Domov. Smlouvám sama se sebou. Nemusím být u všeho, ne? Zítra vstávám do práce, ne? Ne. Neochotně se nořím do útrob šatníku a zimomřivě se halím do vrstev odpovídajících teplotní stupnici hluboko pod nulou. Rovněž endorfiny se po celou (asi sedmiminutovou) cestu autem krčí pod bodem mrazu. V cíli lehce roztávám. Patrně genius loci (čiže je zatopeno...). Letmo se pozdravím s ojedinělými přítomnými. Zbývá pár minut, leč skrovná účast ve mně neprodleně startuje slepici, která pohoršeně kvoká. No toto. Co toto jako je? Kde jako všichni jsou? Někdo se nastará, nashání, naupomíná, muzikanti váží cestu nehledíce na pohodlí, ochotni nezištně předložit své hřivny, farář slovo schystané - a TĚM LIDEM je to všecko pořád málo!!!

Sál se zaplnil a ztlchl. Má duše Boha velebí, s výsknutím skopne trepy a v divoké piruetě strmě vystřelí ke stropu s prvními tóny famózní muziky. Našpicované uši dychtivě lapají bezpočet vyhrávek, vtípků a kudrlinek v precizně zahranych improvizacích, oči přilepené na aktérech násobí sluchové orgie a opakovaně cvičně ověřují - dva? fakt jsou jen dva...?, končetiny zachvacuje adrenalin a všechna naše srdce do nás pumpují synchronizovaně a non-stop Noční optiku. Na konci se může konečně zatleskat a tak neprasknem a své nadšení doventilujem v radostných hloučcích po koncertě. A že jsem

málem (kvok kvok) nešla? Prosím vás, kde jste na tom byli!? Něco takového bych si nedala ujít za nic na světě!

Milča Hauserová

Lednové hudební nešpory v Blahoslavově domě se konaly 18. 1., hráli při nich Jakub Dvořáček a Jan Keller, předvedli variace na písně z Evangelického zpěvníku a Dvořákovy Slovanské tance. Kázal Martin Horák. (pozn. red.)

BIBLICKÁ BOTANIKA

Granátové jablko

Jedná se o plod granátovníku, což je menší trnitý a opadavý strom nebo keř. Granátové jablko je velké asi 12 cm a obsahuje pod tuhou slupkou až 600 malých jadérek červené barvy. Strom údajně pochází z ostrova Sokotra u pobřeží Somálska, odkud se rozšířil do celého Středomoří a na Přední východ. Latinský název *Punica granatum* je odvozen od slova *punica* (punský - fénický), protože Féniciáné byli jeho tradičními pěstiteli. Totéž slovo se užívá i pro sytě červenou (nachovou) barvu. Slovo *granum* (zrno) pochází z arabštiny, kde se užívá pro menší váhovou jednotku. Starší český název je *marhaník* a králíčtí používají výstižný název „jablka zrnatá“.

Plody byly oblíbené po stránce chuťové, využívaly se a dodnes využívají v lékařství a zdravé výživě pro množství vitamínů a stopových prvků. Z plodů se lisuje oblíbená šťáva. Slupka plodů je tuhá a udrží šťávu uvnitř, i když je plod navenek seschlý. Hebrejský název zní RIMMON a objevuje se v názvu několika měst v Judsku, kde byly tyto stromy zřejmě pěstovány (Joz 15,32).

Pro Izraelce bylo granátové jablko symbolem úrodné země. Na poušti proto vzpomínají, jak jedli granátová jablka v Egyptě. Když byli vysláni poslové do země zaslíbené, donesli jako důkaz jejího blahobytu kromě hroznů vína také granátová jablka.

*Nu 20,5 Proč jste nás vyvedli z Egypta? Abyste nás uvedli na toto zlé místo? Na místo, kde nelze sít obilí ani pěstovat fíky nebo vinnou révu či **granátová jablka**, ba není tady ani voda k napití."*

*Nu 13,23 Přišli až k úvalu Eškolu, kde uřízli ratolest s jedním vinným hroznem, dva ji museli nést na sochoru, a několik **granátových jablek** a fíků.*

*Dt 8,7 Vždyť Hospodin, tvůj Bůh, tě uvádí do dobré země, ... do země, kde roste pšenice i ječmen, vinná réva, fíkoví a **granátová jablka**, do země olivového oleje a medu,*

Když zvald granátový strom, znamenalo to konec radosti a poklidného života.

*Joel 1,12 Vinná réva uschla, zvald fíkovník, **granátový strom** i datlovník a jabloň, všechno polní stromoví je suché. Lidským synům vyschl zdroj veselí.*

Granátové jablko bylo od starověku symbolem plnosti a plodnosti. Bylo atributem bohů plodnosti a znakem nesmrtelnosti. V podobném smyslu ho užívali i Izraelci. Motiv granátových jablek se objevuje na sloupech, které stály ve vchodu jeruzalémského chrámu.

*2 Kr 25,17 Jeden sloup byl osmnáct loket vysoký a na něm byla bronzová hlavice tři lokte vysoká a kolem hlavice mřížování a **granátová jablka**. To vše bylo z bronzu. Právě tak vypadal druhý sloup včetně mřížování.*

*2 Pa 15,16 Zhotovil i řetízkové ozdoby jako pro svatostánek a dal je na hlavice sloupů; udělal též **sto granátových jablek** a zavěsil je na řetízkové ozdoby. Sloupy postavil před chrám, jeden z pravé a druhý z levé strany; pravý pojmenoval Jakín a levý pojmenoval Bóaz.*

Granátová jablka byla vyšita na rouchu velekněze, kde se střídala se zvonečky a symbolizovala Boží přízeň a požehnání.

*Ex 39,24 K dolní obrubě řízy připevnili **granátová jablka** z látky fialové purpurové, nachové a karmínové a z jemně tkaného plátna. Zhotovili i zvonečky z čistého zlata a zvonečky upevnili **mezi granátová jablka** na dolní obrubu řízy dokola, mezi **granátová jablka**. Zvoneček a **granátové jablko**, zvoneček a **granátové jablko** byly střídavě dokola na obrubě řízy, když Áron konal službu, jak Hospodin Mojžíšovi přikázal.*

*Sir 45, 6 Pozdvihl Árona, světce podobného Mojžíšovi, jeho bratra, z Leviho kmene. Uzavřel s ním věčnou smlouvu a propůjčil mu kněžský úřad v lidu. Oblažil ho ve své nádheře, zahalil ho slavnostním šatem. Oděl ho dokonalou slávou a okrášlil bohatými ozdobami, spodky, pláštěm a efodem. Dal mu na obroubení šatu **granátová jablka** a kol dokola četné zlaté zvonečky, které cinkaly při každém jeho kroku a byly slyšet v Chrámě na připomínku synům jeho lidu.*

Šestkrát se o granátovníku mluví v Písni Písni. Otevřené granátové jablko připomíná milému červené tváře jeho milé. Dokonce mu po granátovém sadu voní a plánuje si, že se pod rozkvetlým granátovníkem se svou milou políbí. Ona se zase těší, že mu na oplátku dá napít šťávy, které dnes říkáme grenadýna. Není divu, když granátovník symbolizoval plodnost a plnost života.

*Pís 4,3 Jako karmínová šňůrka jsou tvé rty, ústa tvá půvabu plná. Jak **rozpuklé granátové jablko** jsou tvoje skráně pod závojem.*

*Pís 4,13 Vydáváš **vůni jako sad s jablky granátovými**, s výtečným ovocem, hennou i nardem.*

*Pís 7,13 Časně zrána půjdeme do vinic, pohledíme, zda pučí vinná réva, zda její květ se rozvil, **zda rozkvetly granátové stromy**. Tam tě zahrnu laskáním.*

*Pís 8,22 Odvedla bych si tě, uvedla tě do domu své matky a tam bys mě poučoval. Dala bych ti pít kořenné víno, **šťávu ze svých granátových jablek.***

V pozdější křesťanské tradici zůstává granátové jablko symbolem vzkříšení. Proto ho drží v rukou malý Ježíš, kterého nese v náručí Marie. Někdy je granátovník zobrazen jako strom poznání, z kterého Eva trhá ovoce a podává Adamovi. Množství semen, které drželo pohromadě v jednom plodu, bylo vykládáno jako obraz jednotné říše nebo církve. Řád milosrdných bratří užíval granátové jablko jako symbol mnohého milosrdenství. Později už slouží pouze jako oblíbený dekorativní prvek. Granátové jablko je národním symbolem Azerbajdžánu a španělské Granady. Od názvu plodu jsou odvozena slova hranatý (vyschlé granátové jablko). Tříštivá střela podobné struktury se v mnoha jazycích nazývá granát a z podobných důvodů dostala název hornina granit (česky žula). Pro barevnou podobnost říkáme drahokamům pyrop - české granáty.

Jiří Gruber

O ČEM SE HOVOŘÍ

Domácí vzdělávání není hrozba, ale příležitost

Zasvěť už chlapce do jeho cesty, neodchýlí se od ní, ani když zestárne.

Př 22, 6

Přírodověda v lese, čeština v obýváku, tělocvik s kamarády na hřišti nebo hudebka u sousedů. I tak může vypadat škola. Domácí vzdělávání, při kterém dítě učí sami rodiče, bylo u nás experimentálně povoleno v roce 1998 a od roku 2005 je rovnocennou formou povinné školní docházky na prvním stupni základní školy. Pokusné ověřování možného rozšíření i na druhý stupeň probíhá už sedm let. V posledních měsících se o něm hodně diskutuje v souvislosti s novelou školského zákona.

Při domácím vzdělávání postupují rodiče podle školního vzdělávacího programu školy, na které je dítě zapsáno. Do té chodí žák nejméně dvakrát do roka na přezkoušení. Vychází se z toho, že rodiče nejlépe vědí, co jejich dítě zvládá snadno a kde má naopak problémy, a je tedy potřeba dané látce věnovat víc času.

Ten, kdo dítě učí, musí mít minimálně středoškolské vzdělání s maturitou. Pokud chce pokračovat i u žáka patřícího na druhý stupeň základní školy, potřebuje i vysokoškolský titul, a to nejméně v bakalářském stupni. A tady začínají výtky těch, kteří domácímu vzdělávání a jeho rozšíření nefandí. Mezi ně patří i ministr školství Marcel Chládek, který by nejraději vyžadoval magisterské pedagogické vzdělání.

Výsledky ověřování domácího vzdělávání pro druhý stupeň, do kterého se zapojilo sedm škol a víc než stovka dětí, přitom ukazují, že děti mají přinejmenším srovnatelné výsledky s jejich vrstevníky na běžných školách. Bývalý ministr školství Petr Fiala byl proto novele zákona nakloněn. Marcel

Chládek v návaznosti na stejné výsledky tvrdí, že vzorek byl příliš malý, doporučil jej rozšířit na devatenáct škol a s uzákoněním počkat.

Zazněly od něj i námitky, že děti vzdělávané doma trpí nedostatkem sociálních kontaktů a systém mohou snadno zneužít například rodiče inklinující k sektářství, kteří chtějí své děti izolovat. Nikdo samozřejmě nepopírá, že systém nelze zneužít, jakékoli problémy v tomto směru ale dosavadní praxe neprokázala. I kvůli podchycení možných problémů chodí dítě na přezkoušení do kmenové školy. Navíc, pokud se škola domnívá, že rodina by domácí výuku nezvládla, nemusí ji přijmout.

Pro domácí výuku se obvykle rozhodnou rodiče, jimž na jejich dětech velmi záleží, chtějí se jim věnovat a mají k tomu zázemí. Mají přehled o nejnovějších formách vzdělávání, často jsou angažováni v místní komunitě. Jsou si vědomi hrozící izolace svých dětí, a proto jim zprostředkovávají bohaté kontakty například prostřednictvím různých kroužků nebo skautu. Často se také několik rodin domluví a své potomky učí společně. Pro radu se mohou obrátit také na Asociaci pro domácí vzdělávání.

Že tato forma výchovy děti neomezuje, je patrné i z toho, že první děti zapojené v České republice do domácího vzdělávání už chodí na střední a vysoké školy a nic nenasvědčuje jejich problematickému začlenění do společnosti.

Začíná být zřejmé, že ministr Chládek nemusí mít poslední slovo. V polovině ledna totiž sněmovní školský výbor navzdory nesouhlasu ministerstva školství podpořil zavedení možnosti domácího vzdělávání i na druhém stupni základních škol. A tak se možná po sedmi letech od začátku pokusného ověřování rodiče přece jen dočkají.

Jana Vondrová

Ve škole jako doma

S dětmi máme už třetím rokem domácí školu. Rozhodnutí pro ni vyplynulo - jako pro mnoho jiných „domoškoláků“ po zkušenostech s většinovým systémem, ve kterém se neprotlo rodičovské očekávání s realitou. Naše spádová škola zamrzla po stránce pedagogické i osobnostně-lidské v jiném století. Alternativy byly buď finančně nedostupné, nebo časově (vzdálenostně) nepřijatelné. Nechtěla jsem sebe a další tři děti vláčet denně dvakrát hromadnou dopravou, aby nejstarší syn chodil do školy, která je podle našeho gusta. Připadalo (a připadá) mi efektivnější strávit tento čas jinak, třeba společným učením doma. Pro konečné rozhodování byl důležitý i fakt, že moje profese (vysokoškolský pedagog) mi umožňuje nastavit si pracovní dobu velmi pružně, takže lze (i když s obtížemi a za pomoci okolí) skloubit práci s výukou dětí doma. Zákon to umožňoval, výsledky z Čech i ze zahraničí zněly povzbudivě. Bylo tedy rozhodnuto.

I když je od roku 2005 vzdělávání na prvním stupni povoleno jakékoliv škole, záhy jsme si uvědomili, jak je důležité zvolit si jako kmenovou školu takovou, kde jsou domácí výuce nakloněni. V opačném případě se totiž může stát, že ředitel a zkoušející učitelé pojmu pravidelné zkoušení spíše jako dokazování rodičům (a tudíž i dětem), v čem všem jsou nedostateční a horší než běžná škola. Proto jsme po půl roce vyměnili školu nejbližší a místní za školu domácímu vzdělávání nakloněnou. Náš současný ředitel připouští či dokonce očekává, že rodiče mohou pracovat s dětmi jinak než učitelé ve škole - například formou projektového vyučování - a při zkoušení se zajímá o práci dětí a soustředí se na jejich pokroky.

Děti jsou zapsány na různých školách. To proto, že nejstarší syn je již na druhém stupni, a proto musí chodit na jednu z „pilotních škol“, kde je vzdělávání na druhém stupni povoleno. Je to fajn, protože můžeme srovnávat odlišné styly práce s domácími školáky. Připadá mi to důležité hlavně proto, že coby „domácí učitel“ o sobě člověk neustále pochybuje - zda je to správně, zda to dělá správně, jak by to mohl dělat jinak. Podpůrné zázemí, ať už v příbuzných, blízkých či v kmenové škole, je proto nesmírně důležité pro dobíjení sebevědomí.

Náš den je nabitý a přesto relativně klidný. Ráno můžeme déle než jiné rodiny spát i snídat, diskutovat, co se bude dít, co kdo bude dělat. Poté děti usedají ke stolům, na podlahu, k počítačům, k hudebním nástrojům a pracují na svých věcech. Moje rodičovská role je spíše asistentská, spolustudentská, příležitostně dozorcí či policajtská, aby započaté bylo dokončeno. Jen výjimečně je didakticko-učitelská. Někdy se učíme všichni společně, jindy každý sám. Na začátku každého roku věnujeme dostatek času studování osnov a témat, která nás v nadcházejícím školním roce čekají. Jejich pořadí si vybíráme podle nálady, někdy si k tomu přidáme vlastní rozšíření, někdy některé přeřadíme do jiných let. Obě naše kmenové školy jsou vlastnímu doplňování osnov velmi otevřené. Nejstarší syn si již svou denní zátěž stanoví na základě celoročních osnov sám, pro mladší děti to hlídám a usměrňuji já. Když je to možné, snažíme se učit v terénu - v přírodě, na výstavách, u filmu, s počítačovou hrou, ale nejspíšeji to jde doma.

Zahraniční literatura píše, že domácí škola má svůj vlastní rytmus, ve kterém nehrají takovou roli prázdniny ani víkend. V našem případě tomu tak není. Nežijeme izolovaně, ale ve světě, kde většina domácností (a tím i kamarádů našich dětí) funguje v odlišném režimu a my se mu musíme chtít nechtě přizpůsobit. Proto jsou odpoledne věnována především kroužkům a kamarádům (a v mém případě práci), víkendy rodinným výletům, úklidu a sborovým setkáním. V neposlední řadě je třeba dodat, že i já se už mnohdy těším, že si na část dne vydechnu od neustálého mumraje a štěbetání, provázeného hihňáním a pubertálními průpovídkami vlastních dětí.

S jiným poznatkem ze zahraniční literatury o domácí škole však musím souhlasit: domácí škola je vhodná pro každé dítě, i když asi ne pro každého rodiče. Nás to ale stále těší. I po víceleté zkušenosti s naší malou 'jednotřídkou' je to dle mého stále nejlepší možný model pro mě, pro děti i naši celou rodinu. Navzájem se s Boží pomocí učíme jeden od druhého a užíváme si luxusu bytí spolu.

Irena Kašparová

CÍRKEVNÍ OTCOVÉ

Justin Martyr

Justin Mučedník, jeden z prvních křesťanských filosofů, se narodil v palestinském městě *Flavia Neapolis*, později působil v Efesu, kde se seznámil s naukami řeckých filosofických škol. Pohanská moudrost Justina plně neuspokojila a naplnění židovských proroctví v Kristu spolu s pevností víry křesťanských mučedníků jej přivedlo k obrácení. Přibližně od roku 140 působil v Římě jako učitel, kde byl za vlády císaře Marka Aurelia také umučen (jako datum jeho smrti se různě uvádějí roky 165 nebo 167).

Z Justinových děl se nám dochovaly tři spisy, dvě apologie adresované císaři Antoninu Piovi a jeho synům (někteří badatelé se domnívají, že tyto texty tvoří pouze dvě části jednoho díla) a rozsáhlejší *Dialog s Tryfónem*. Vůdčím motivem Justinových děl je promýšlení křesťanské identity ve vztahu ke starším tradicím řecké filosofie a židovství.

V obou apologiích Justin představuje křesťanství jako završení pohané moudrosti. Řeční filosofové byli dle jeho názoru inspirováni Mojžíšem a židovskými proroky, smířlivou integraci filosofie a křesťanství zakládá pojem *logos spermatikos* („spermatické Slovo“), původně stoický termín, který již Filón Alexandrijský, významný židovský filosof prvního století, použil pro označení Slova Božího jako tvůrčího principu skutečné Pravdy, jež se tak v zárodcích šíří celým světem: z toho vychází Justinovo učení o tom, že na Slovu mají podíl také pohanští filosofové, a proto mohou být části jejich nauk pravdivé a přijatelné pro křesťany; ovšem zatímco pohané moudrost má k dispozici vždy pouze část Slova, v křesťanství je Slovo cele přítomno v Kristu:

„Naše nauka se tedy zdá být větší než všechno lidské učení, protože Kristus, který se pro nás zjevil, je dokonalým Slovem, tělem, slovem i duší. To, co

správně vyřkli a našli filosofové i zákonodárci, bylo dosaženo pracným zkoumáním a nahlížením pouhé části Slova. Protože nepoznali celé Slovo, které je Kristem, často si také navzájem odporovali."

Dále Justin v apologiích brání křesťanství před nařčením z ateismu, tedy z odmítání bohů římského státního náboženství, a z nedostatku úcty k nim: poukazuje na to, že již řeční filosofové kritizovali polyteistické náboženství a směřovali k jedinému svrchovanému Bohu. Císaře také vyzývá, aby křesťany hodnotil spravedlivě podle jejich skutků a způsobu života, jaký vedou.

Dialog s Tryfónem tvoří Justinova rozmluva s (pravděpodobně fiktivním) židem Tryfónem, který vznáší kritické námitky vůči křesťanství a dává tím Justinovi možnost hájit je. Tryfón kritizuje nedůslednost křesťanského postoje, který na jedné straně přijímá autoritu židovského Zákona, na straně druhé jej v některých ohledech

porušuje. Justin odpovídá, že Zákon měl pouze časově omezenou platnost, která pominula s příchodem Krista. Na rozdíl od mnohých jiných raně křesťanských autorů není Justin k židovství nepřátelský a dialog končí bez toho, že by Tryfón uznal porážku nebo dokonce konvertoval ke křesťanství. Ve vztahu k pohanské filosofii ani ve vztahu k judaismu není Justin ostře kritický, zasazuje se spíše o smířlivé hledání vzájemných vztahů a kontinuity.

Justinovy spisy v českém, bohužel již značně zastaralém překladu Františka Sušila obsahuje sbírka *Spisy sv. Otcův apoštolských a Justina Mučedníka* (1874), jeho umučení popisují rozsahem nevelká *Akta Iústína a jeho druhů*, které najdeme ve svazku *Příběhy raně křesťanských mučedníků* (Praha, Vyšehrad, 2011, str. 79-81).

Juraj Franek

OTAZNÍKY NAD BIBLÍ

Křest nebo požehnání

Tu mu přinášeli děti, aby se jich dotkl, ale učedníci jim to zakazovali. Když to Ježíš uviděl, rozhněval se a řekl jim: „Nechte děti přicházet ke mně, nebraňte jim, neboť takovým patří království Boží. Amen, pravím vám, kdo nepřijme Boží království jako dítě, jistě do něho nevejde.“ Objímal je, vzkládal na ně ruce a žehnal jim.

Marek 10,13-16

Oni mu řekli: „Věř v Pána Ježíše, a budeš spasen ty i všichni, kdo jsou v tvém domě.“ A začali jemu i všem v jeho domácnosti zvěstovat slovo Boží.

Ještě v tu noční chvíli se jich ujal ... a hned se dal se všemi svými lidmi pokřtít. Pak je zavedl do svého domu, pozval je ke stolu a s celou rodinou se radoval, že uvěřili v Boha.

Skutky apoštolů 16,31-34

Nedávno se stalo, že dvě mladé rodiny požádaly v našem sboru o křest svých dětí. A na stejnou neděli požádala jiná rodina o požehnání pro svou dcerku. Chvilí jsem váhal, jak to skloubit. Ale pak jsem si řekl, že je to pěkná ukázka toho, že naše církev nevyznává jediné pojetí víry, ale je otevřená různým cestám a způsobům, jak odpovědět na slovo evangelia a dát najevo svou víru.

Celá staletí byly děti věřících rodičů křtěny hned po narození. Pak přišli novokřtěnci s tvrzením, že křest dětí není biblický, ale většina církví tento argument neuznala a křtí malé děti dál. V Českobratrské církvi platí, že si každá rodina rozhodne, zda dá pokřtít dítě po narození nebo mu dá možnost, aby se ke křtu později samo rozhodlo. Je tato různost dobrá? Nevnáší to do života církve zmatek? Proč to synod nesjednotí? Proč staršovstvo nerozhodne, jaká bude praxe v jejich sboru? Proč si farář neurčí, zda bude děti křtít nebo jim žehnat?

Co je lepší? Pokřtít dítě hned po narození a později mu to vysvětlit? Nebo to nechat na rozhodnutí dítěte a čekat do jeho dospělosti? Obojí je správně. Možná nás to znervózňuje, protože si myslíme, že pravda musí být jen jedna. Ale už matematika nás učí, že jsou rovnice, které mají dvě různá řešení a obě jsou správná. Žádné není lepší. A kdo uvede jen jedno, ten příklad nevypočítal a dostane pětku.

V čem je tedy správný křest malých dětí. Je to vděčné vyznání Boží milosti, která předchází každému našemu rozhodnutí. Byl to Bůh, kdo si nás jako první zamiloval a nabídl nám spásu, a ne člověk, který si vybral Boha z řady možností, které se mu nabízely. Kdyby nás Bůh nemiloval, neměli bychom z čeho vybírat a nezbývalo by nám než věřit svým vlastním nápadům a dojmům. O křtu dítěte sice rozhodují jeho rodiče, ale právě to patří k jejich rodičovským povinnostem a odpovědnosti. Co lepšího bychom mohli svým dětem dát, než je brzy po narození zasvětit Ježíši Kristu. A nač s tím otálet. Vždyť nevíme, co bude zítra. Proto je vhodné pokřtít děti, jakmile to jejich zdraví a počasí dovolí. Křest dětí je dobře biblicky doložen a byl zcela samozřejmý v židovském prostředí, kde se slavila obřizka osmý den po narození.

Křest dětí má ovšem i svá rizika. Co když dítě později svůj křest odmítne? Co když naše výchova bude neúspěšná a křest zůstane z lidské strany nenaplněn. Konec konců Ježíš sám nekřtil a dětem žehnal. Je tedy legitimní způsob, jak odevzdat své děti Ježíši Kristu, vychovávat je ke křesťanské víře a přitom křest odložit.

Řada z nás byla z různých důvodů pokřtěna až v dospělosti. Svým křtem jsme vyznali Boží milost, která všemu našemu počínání předchází, ale současně jsme velmi silně vnímali i své vlastní svobodné rozhodnutí pro Krista. Byl to podobný pocit odpovědnosti a radosti, jako když jsme říkali Ano při svatbě. Nemuseli jsme, ale chtěli jsme! Nikdo nás k tomu netlačil, a právě proto jsme

to udělali rádi a nikdy na tu slavnostní chvíli, kdy jsme řekli Ježíši Kristu: Ano, nezapomeneme. A proto to chceme to dopřát i svým dětem.

Ale také to má svá rizika. Co když se naše děti ke křtu nikdy neodhodlají? Co když nám později vyčtou, že jsme to nechali na nich, zatímco ostatní to mají dávno vyřešené.

Obojí způsob má svá pro a proti. Ale vždycky to musí za své děti rozhodnout rodiče! Obojí je možné a správné. Obojí je stejně krásné a pravdivé, ale každé jinak. Křest dětí podtrhuje Boží lásku, která si nevybírá. Křest dospělých podtrhuje lidskou svobodu, kterou Bůh respektuje a vyhledává.

Jiří Gruber

Z PŮDNÍCH ARCHIVŮ

Povzbuzení do všedního dne - Adolf Novotný

Prof. ThDr. Adolf Novotný se narodil 27. června 1891 v Praze. Po letech farářského působení v Chocni (to jsme v této řadě článků již jednou vzpomenu v č. 1/2015), Hradci Králové a v Krabčicích byl od r. 1935 docentem a od r. 1945 profesorem nejprve Husovy, později Komenského evangelické teologické fakulty v Praze. Roku 1953 pod nátlakem Státního úřadu pro věci církevní musel fakultu opustit. Těžištěm jeho působení byla náboženská pedagogika. Byl profilujícím předsedou Svazu nedělních škol. V době zavření vysokých škol za války vedl církví organizovanou přípravu bohoslovců. Pro tento kurz napsal učebnici hebrejštiny.

Teologickou výbavou byl vzdělán v liberální teologii, nicméně akcentoval - na rozdíl od svého staršího kolegy Františka Bednáře - specifikum křesťanské církve. To spatřoval nikoli v kulturně-sociální činnosti, nýbrž ve zvěstování evangelia, radostného poselství o odpuštění hříchů skrze dílo Krista Spasitele a o novém životě z moci Ducha svatého. Českou evangelickou teologii a pedagogiku výuky náboženství i českou religionistiku, historii a kulturu vůbec, obohatil svým Biblickým slovníkem. I když dnes obsah jednotlivých hesel již zastaral, bylo to ve své době dílo úctyhodných rozměrů, hloubky a významu.

Bratr profesor Adolf Novotný zemřel v Praze 22. května 1968.

Uvádíme zkrácenou podobu jeho kázání. Je na text perikopy pro druhou neděli poštří - Reminiscere a bylo uveřejněno ve Sbírce kázání pro rok 1956.

Žalm 25, 6: „*Rozpomeň se na slitování svá, Hospodine, a na milosrdenství svá, kteráž jsou od věků.*”

Tento text a jeho prosba jsou opravdu výrazem podivuhodné víry. Žalmista se nedovolává Boží všemohoucnosti, moci, svatosti a přísnosti, nýbrž docela jiných stránek Božího charakteru, o nichž věří a je přesvědčen, že jsou právě tak silné jako jeho všemohoucnost, vševedoucnost, svatost a přísnost. Hebrejské slovo, které zde Kraličtí překládají výrazem slitování, překládají jinde výrazem srdce. Mohli bychom tedy překládat: Rozpomeň se na své srdce, Hospodine. Téhož hebrejského výrazu je užito tam, kde se mluví o slitovné lásce k nejbližšímu příbuznému (I. Král. 3, 26). Žalmista je přesvědčen a věří, že takovou lítost má i Hospodin nad ním. Žalmista se dovolává Božího srdce, apeluje na jeho soucit. Snad se nám to zdá být nepřiměřeným zlidšťováním Boha, který je přece svrchovaným Pánem, spravedlivým a svatým, ale když se žalmista díval do svého života a když probíral dějiny vyvoleného lidu, nemohl si pomoci, za vším viděl Boží slitování a jeho soucit s člověkem.

Druhý výraz, kterým žalmista charakterizuje Boha, je milosrdenství. Tak překládají Kraličtí jedno hebrejské slovo, jež ve své podstatě znamená solidaritu, solidárnost, v níž se jeden ke druhému za všech okolností přiznává, jeden za druhého ručí, jeden s druhým sdílí nejen radosti, ale také utrpení a starosti, bolest a zármutek. Něco podobného má na mysli žalmista, když mluví o Božím milosrdenství. Jako by chtěl říci, že Bůh se cítí s člověkem na jedné lodi, že s ním z nevysvětlitelné a nepochopitelné a nezasloužené milosti sdílí dobré i zlé, že přes všechnu svou vyvýšenost a svatost se mnou spjal svůj „osud“, můžeme-li to tak vyjádřit.

Ale náš text je také výrazem hlubokého pokání a pravého duchovního zármutku. Žalmista ví a mnohokrát to v našem žalmu vyznává, že by Bůh místo svého milosrdenství mohl vzpomínat hříchy jeho mladosti a rozmanitých přestoupení; vyznává své hříchy, ví, že nezná dost dobře cesty a stezky Boží, že nechodí v jeho pravdě, že neostříhá jeho smlouvy a nedbá na jeho svědectví. Pro jméno své Hospodine, odpusť nepravost mou, nebo jest veliká (verš 11). To je popis pravého pokání. Dokud si ještě myslíme, že jsme lepší než druzí, dokud se domníváme, že sami nějak své hříchy odčiníme, dokud se pokoušíme o to, abychom se něčím před Pánem Bohem vykázali, dotud je naše pokání ne dost upřímné a skutečné. Můj Bože, nemám skutečně nic, čím bych se mohl pochlubit, jsem před tebou jako hříchy zavšivený žebrák, ale ty stačíš i na můj hřích a já se ti odevzdávám takový, jaký jsem. Učiň se mnou, co ráčíš. Já spoléhám se na tvé srdce i na tvou solidaritu se mnou. To je pokání.

A to nás vede k tomu třetímu a poslednímu. Tam, kde Bůh vidí takovou víru a takové pokání, nemůže zůstat k člověku lhostejný. Ve vypravování o kananejské ženě, které stará křesťanská církev dávala číst ve druhou postní neděli, je to jasně řečeno. Tato pohanka se obrací na Pána Ježíše jako na syna Davidova s úpěnlivou prosbou, aby jí uzdravil dceru trápenou ďábelstvím. Ale Pán Ježíš mlčí. Ona však nepřestává prosit a zdánlivá urážka z úst Ježíšových, že není slušné vzít chleba dětem a hoditi štěňatům, jen ještě roznítí její naléhání. A Pán Ježíš, můžeme-li to takto říci, nakonec kapituluje a ženě vyhověl. To je evangelium. Ježíš Kristus je obrazem nebeského Otce. On a Otec jedno jsou. On má lítost nad člověkem, upadlým do neštěstí, a on je solidární s člověkem, jenž se ho takto dovolává. Nic nedovedlo vystihnout Boží solidaritu

s člověkem jako to, že se tu objevil v lidském těle a v lidských dějinách Ježíš Kristus, aby ve svaté solidaritě vzal na sebe všechny hříchy lidstva, hříchy mé a tvé, a vnesl je na kříž.

Tohle David všechno ještě nevěděl, a přece se postavil na Boží lítostivost a milosrdenství. Čím více my to smíme a můžeme učinit, když máme solidaritu Boží s námi vtělenou v Ježíše Krista. Snad vás trápí mnohý hřích - dej Bůh, aby nás trápil - nezoufejte! Připomínejte Bohu v pokorné víře jeho slitování a milosrdenství! Nemůže vás neslyšet. Jsem jist, že nakonec budeme volati s Izaiášem (63, 7) „Milosrdenství Hospodinova připomínati budu, a chvály Hospodinovy za všechno, což činil nám, i množství dobroty, kteréž dokazoval k domu Izraelskému z veliké lítosti své a z velikého milosrdenství svého“. Neboť ten, jenž vyzývá Boha, aby se rozpomenul na svá slitování a milosrdenství, nakonec tato slitování sám uvidí. Amen.

Pro Setkávání připravil Pavel Čermák

ROZHOVOR

Bratr varhaník odpovídá

Jeden z varhaníků Blahoslavova domu, **Ing. Ladislav Hájek (83)**, ukončil na konci loňského roku svou pravidelnou službu při bohoslužbách, vykonávanou po desítky let s velkou láskou a odpovědností. Zástupci II. sboru mu jménem všech účastníků shromáždění srdečně poděkovali, a nám se podařilo položit mu v této souvislosti několik otázek.

Jak ses dostal k doprovázení církevního zpěvu?

Už můj otec byl dlouholetým varhaníkem brněnského sboru. Od dětství si pamatuju, s jakou svědomitostí se doma u klavíru připravoval na svou nedělní službu. Později jsem se pokoušel ho v tom napodobit a následovat. V mých asi 16 letech mě v Dorostu přemluvili k doprovázení společného zpěvu na harmoniu. Učit se mezi mládeží hrát kostelní písničky bylo pro mě výbornou školou. (Lituju, že dnes takovou příležitost mládež už nemá).

V kostele jsem veřejně hrál poprvé o prázdninách r. 1950 v Sázavě, při společných bohoslužbách místního sboru s účastníky sázavských biblických kursů. Od té doby jsem pak i v Brně vypomáhal jako příležitostný „náhradní varhaník“, kde a kdy bylo potřeba. Zůstalo to tak i po rozdělení sboru.

Kdy jsi začal hrát při službách Božích pravidelně?

Ke konci r. 1958 ztratil sbor Brno I svého varhaníka. Tehdy jsme, bratr Luboš Ryšavý a já, byli požádáni staršovstvem 1. sboru, abychom tam vykonávali varhanickou službu. Byli jsme na to dva a mohli se střídat. Později se přidávali i další varhaníci.

V roce 1976 se můj otec (prof. Gustav Hájek, pozn. red.) po 44 letech vzdal své funkce varhaníka v Blahoslavově domě. Po něm jsem jeho službu v tomto svém domovském sboru převzal, a to opět s Lubošem Ryšavým, kterého

později vystřídal Blahoslav Ryšavý. V posledních letech již přichází mladší generace, která nás postupně nahrazuje.

Jaké vlivy na tebe tehdy působily?

Z počátku nepochybně názory starší mládeže, a také studentů teologie a pozdějších farářů: prosazovali živější a přesnější zpěv. To ovšem naráželo někdy na neochotu starších lidí, kteří nestačili s dechem. Bylo na varhaníkovi, aby umožnil zpívání všem generacím.

Já sám jsem jistou dobu usiloval o zlepšení své technické zručnosti u varhan při soukromých hodinách u profesora konzervatoře a JAMU Karla Pokory. Později pořádala občasně sobotní regionální kurzy pro sborové varhaníky i paní profesorka Magda Horká z Kroměříže. Byly pomoci, zvláště pro méně zkušené kolegy. Dnes kurzy vede na zcela profesionální úrovni církevní kantor Ladislav Moravetz.

(Shodou okolností budou dva z absolventů jeho semináře slavnostně pověřeni k varhanické službě 15. t.m. v Židenicích). Měl bys pro další varhaníky nějaké doporučení?

To je dost nesnadná otázka, protože naši varhaníci mají rozdílné schopnosti. - Jistě však je pro začátečníky i pokročilé tím nejdůležitějším doprovod písní. Měl by být intonačně i rytmicky přesný, včetně frázování (naznačení nádechů), aniž by byl porušován rytmus. Vše je zřejmě z notového zápisu. Jsem přesvědčen, že v nouzi může takto posloužit i amatér, který slušně ovládá hru na klavír. Předehra před písní má jediný účel - uvést tóninu, rychlost, případně i náznak melodie písně, která se má zpívat. Proto předehra nemá být dlouhá ani složitá. Méně zkušený hráč může jako předehru využít začátek písně. Naproti tomu dohra za písní (nebo opakování závěru písně na místě dohry) není nutná a může klidně odpadnout. Tolik k varhanickému minimu. Dohra, sama o sobě nadbytečná, má nicméně určitý smysl, když poskytuje kazateli dostatečný čas k nalistování biblického čtení, k vystoupení na kazatelnu apod. Neměla by však trvat tak dlouho, aby farář čekal, kdy mu varhaník dá možnost promluvit. Vypělejší hráči by měli aspoň částečně ovládat improvizaci, která se dá dobře uplatnit zejména při předehře písně. Občas se hudebník při doprovodu zpěvu snaží přispět něčím vlastním a přidává různá „vylepšení“. Nepokládám to za vhodné. Zvláště u starých nápěvů (žalmy, bratrské písně) to svědčí spíš o nedostatku citu pro díla autorů minulých století.

Máme ovšem i varhaníky dobré a výborné. Ti svoji hru umí, harmonii a improvizaci ovládají. U některých výjimečně může být nebezpečí, že svému umění podlehnou a dlouhým vystoupením ovlivní atmosféru bohoslužeb více,

než je únosné. Mohou však své schopnosti výtečně uplatnit při vstupní předeře nebo závěrečné doře, případně samostatným koncertním vystoupením při nešporách. V průběhu služeb Božích k tomu vhodné místo není.

V čem je poslání evangelického varhaníka?

Domnívám se, že by měl být pravidelným účastníkem bohoslužeb svého sboru i v případě, že právě nemá službu za hracím stolem. Posláním varhaníka je podpora zpěvu celého shromáždění, což vyžaduje sžitost se společenstvím a zkušenost s jeho zpíváním (například jak sbor které písně zná). „Podpora“ znamená, že by varhany neměly hlasitostí překrývat zpěv, a to ani při slavnostních příležitostech. Trochu jiné je to u písní ne dost dobře známých. V tom případě může varhaník píseň zvýraznit, třeba i jednohlasým doprovodem nebo odlišením manúálů, aby nejisté zpívající podpořil. Jakmile si lidé nápev osvojí, má se zas přejít k doprovodu s obvyklou hlasitostí.

Změnilo se něco na zpěvu od dob, o nichž byla zprvu řeč?

Co se změnilo? V padesátých letech minulého století se zpívalo při biblických hodinách, v nedělní škole, v dorostu i ve sdružení mládeže z jednotného církevního zpěvníku. Brněnský sbor byl tehdy ještě veliký (nerozdělený) a scházel se k menším shromážděním ve všední den pouze v Blahoslavově domě na Lidické. Doprovázelo se většinou harmoniem, zřídka klavírem. (Kytary byly známé, ale skoro nikdo ten nástroj neměl a neuměl na něj hrát.) Nedělní bohoslužby sboru se konaly na Pellicově, v Červeném kostele a v Blahoslavově domě. Služba varhaníka ve velkém sboru byla proto dost náročná. (I většina svateb se tehdy ještě samozřejmě odehrávala v kostelích!)

V brněnských sborech teď už pár desítek let hrajeme na nové nebo rekonstruované varhany, od r. 1979 užíváme jiný církevní zpěvník a od r. 2000 i Dodatek s novými písněmi. Máme k dispozici všech 150 žalmů, z nichž ale známe a zpíváme jen třetinu. Patřím ke generaci, která žalmy dotud neznámé prosazovala a v mládeži se zaujetím nacvičovala. Proto nerad slyším k žalmům výhrady, jako by byly těžkopádné, nudné, nezpěvné. Chápu, že každá generace dává přednost jinému druhu písní, a proto беру s porozuměním, když do bohoslužeb jsou zařazeny i písně moderní. Myslím, že tak to má být. Při shromáždění se scházejí všechny žijící generace, ať se tedy zpívají i ty „jejich“ písně. Ale ovšem: Žalmy a chorály reformace vždycky patřily k základním tradicím brněnského sboru. I pro budoucnost bude třeba je držet.

Jiné změny neshledávám a jsem za to vděčný.

Tádal se a děkuje Ctirad Novák

BUDE

Presbyterní konference

Letos bude pravidelné setkání starších našeho seniorátu v sobotu 14. března v 9 hodin ve sboru Brno I, Opletalova 6. Konference bude věnována životu a svědectví Mistra Jana Husa. Přednášku bude mít sestra Jana Nechutová, profesorka FFMU.

Ordinace devíti presbyterů brněnského seniorátu

Po třech letech společného studia bude v neděli 15. března ve 14:30 ve sboru Brno - Židenice ordinováno ke službě Slova a svátostí devět presbyterů a presbyterek, které doporučila jejich staršovstva, kteří složili příslušné zkoušky před synodní radou a přednesli zkušební kázání v určeném sboru. Ordinaci vykoná synodní senior Joel Ruml a synodní kurátorka Lia Valková za přítomnosti dalších ordinovaných. Současně bude uveden do úřadu nový náměstek seniora bratr farář Filip Keller. Zpívat bude pěvecký sbor Chrapot. Všichni jsou srdečně zváni.

Kavárnička v březnu

- 4.3. Letos oslaví své 90. narozeniny sestra Jindřiška Mikolášková. O jejím zajímavém životě nám poví její syn bratr David Mikolášek.
- 11.3. Zazpíváme společně písně z evangelického zpěvníku, které máme obzvlášť rádi.
- 18.3. Studenti z Konzervatoře.
- 25.3. Těšíme se na pěkné snímky, které nám promítne bratr Jan Franců.

Varhanní nešpor v Blahoslavově domě

Třetí neděli v březnu, tj. 15. března, koná se v Blahoslavově domě opět hudební nešpor. V hudební části jeho pořadu vystoupí varhanice Dita Černínová a Adéla Venclová, studentky JAMU ze třídy profesorky Kamily Klugarové. V programu zazní skladby těchto autorů: J. Titelouze, D. Buxtehude, J. S. Bach, S. Karg-Elert, L. Vierne. Kázat bude farář Martin Horák. Nešpor začne v 18 hodin.

Brno - Židenice

V sobotu 21. března v 19 hod. se v sborovém sále kostela na Jílkově ulici uskuteční přednáška starozákonníka Petra Slámy a následný rozhovor s ním na téma: „Utrpení člověka podle Starého zákona“. Všechny, které toto téma zajímá, srdečně zve staršovstvo sboru.

Hudební nešpory v Červeném kostele

První hudební nešpory budou letos již na Květnou neděli 29. března v 19:30. Účinkuje pěvecký sbor Gaudeamus a výtěžek dobrovolného vstupného bude věnován středisku Diakonie Betlém v Kloboukách u Brna. Biblickou promluvou poslouží Štěpán Hájek.

Srdečně zveme.

Severní Řecko 1

Řecko nejsou jenom antické památky a moře. Hornatý sever země má co nabídnout. Přesvědčil nás o tom zájezd CK Poznání s názvem „Národní parky a moře Řecka s balkánskými ochutnávkami“. První ochutnávkou cestou bylo makedonské městečko Negotino na hlavní silnici ze Srbska do Řecka: exkurze v prosperujícím vinařství Pivka spojené s ochutnávkou 5 druhů vín a nocleh v klášteře na okraji města: pěkná zvonice, řeckokatolický kostel a ubytovna. Klášter jsem však neúspěšně hledal na stránkách makedonské církve, tak vám o něm nic neřeknu, možná je to už jenom hotel.

Cestou do Řecka ze severu nelze pominout druhé největší řecké město Thessalonike, česky Soluň. Město, které bylo založeno v roce 312 př. n. l., má pohnutou historii s makedonským, římským, byzantským, osmanským i současným obdobím. Svátý Pavel zde založil první křesťanský sbor, dva listy Tesalonickým se dostaly do Nového zákona. Ve městě se zachoval skoro celý vítězný oblouk císaře Galeriana s řadou pěkných reliéfů. Císař vybudoval také velkou rotundu, později

doplněnou minaretem. Kolem města se táhnou ruiny mohutných hradeb. Patronem Soluně se stal svatý Demetrius, je mu zasvěcen i hlavní kostel ze 4. století. Jeho světlý vzdušný interiér se mi velmi líbil, nebyl přezdobený. Zajímavé bylo i přístupné podzemí kostela. Kostel svaté Sofie byl zavřený, viděli jsme ho jenom zvenku. Ze Soluně pocházejí i naši věrozvěsti Cyril a Metoděj. Symbolem Makedonie je slunce s 16 paprsky. Je předmětem sporu mezi řeckou a jugoslávskou Makedonií.

V Soluni žilo mnoho Židů, koncem 19. století tvořili polovinu obyvatelstva. Velký požár v roce 1917 a holocaust způsobily, že je jich dnes jenom zlomek procenta. V Soluni se v roce 1881 narodil také otec Turků Mustafa Kemal Atatürk, v jeho rodném domě je dnes jeho muzeum. Celá Soluň byla r. 1917 zničena požárem. Obnovou města francouzským architektem Ernestem Hebrardem v západním stylu město ztratilo svůj orientální turecký ráz; dnešní centrum Soluně má šachovnicový půdorys, převládá historizující sloh ze začátku 20. století. Městem se táhne pruh parků, v centru je odkryto rozlehlé původní římské fórum. Prohlídkou města by se dalo strávit několik dní, my jsme však jeli na západ do řeckých hor.

Edessa bývala hlavním městem staré Makedonie. Turistickou atrakcí je park s vodopádem, který spadá z terasy, na které je město postaveno.

K večeru dojíždíme k jezeru Orestiada, které je ptačí rezervací. Žijí zde i pelikáni. Na poloostrově vyběhající do jezera stojí staré město Kastoria. Od parkoviště stoupáme po schodech a strmými uličkami. Mezi starými

domy jsou desítky malých byzantských cihlových kostelíků, bohužel večer byly všechny zavřeny. V parku u jezera je dlouhá zeď s reliéfem zobrazujícím nějakou bitvu. Noční atmosféra uliček u jezera má své kouzlo.

Dopoledne přejíždíme pohoří Pindos, „páteř Řecka“, do městečka Konitsa. Autobus nás vysadil v ústí kaňonu říčky Aoos. Jdeme pěšinkou v úbočí ke klášteru Stomio, který je vystavěn na skalnatém ostrohu nad soutokem dvou říček. Centrem je kostelík s ikonostasem. V podloubí jsou zavěšeny zvony. Naproti je obytné křídlo. Ze skalní plošiny nad klášterem je daleký výhled. Pod ní se buduje nový kostel, polystyrénové bloky slouží jako bednění pro zdění klenby. Při návratu z kláštera neodoláme říčce lákající ke koupeli. U městečka přecházíme říčku po prastarém vysokém oblouku mostu.

Druhý výšlap v pohoří Pindos vede na plošinu Astraka. Autobus stoupá do hor, klesá a serpentínami stoupá do městečka Papigo, dál do Mikro Papiga už musíme pěšky. Odsud pěšinka lemovaná několika altány budovanými z evropských peněz stoupá až do sedla 2000 m k horské chatě Gamila. Před námi je krasová plošina, nad námi bílý vrchol Astraka 2432 m. Stejnou cestou se vracíme do Papiga. Mezi Malým a velkým Papigem se svlažujeme v přírodním koupališti s travertinovými jezírky. Horské městečko má své kouzlo: kamenné domečky v zeleni, obdivuji místní precizní dlažbu.

Třetí túrou je průchod kaňonem Vikos v národním parku Vikos-Aoos, který je prý nejkrásnější a nejhlubší kaňon podle Guinnessovy knihy rekordů. Z obce Vikos sestupujeme na dno kaňonu. Zde říčka Vikos vyvěrá, dál proti proudu jdeme suchým řečištěm, říčka teče podzemím. Po 12 km z kaňonu serpentínami stoupáme do vesničky Monodendri. Na okraji obce je zbudováno kamenné divadlo a basketbalové hřiště za peníze EU, nevypadá, že by bylo využíváno. Na hraně kaňonu stojí klášter Agia Paraskevi ze začátku 15. století. Obědváme ve stínu platanu. Mohutnost kaňonu s většinou svislými stěnami obdivujeme i z nedaleké vyhlídky.

Sjíždíme s hor do stotisícového města Ioannina - město Janovo, které je centrem kraje Epirus. Stará část města obehnaná hradbami leží na poloostrově, který vybíhá do jezera. V bývalé byzantské pevnosti je hrobka Ali Paši a muzeum, na opačném konci hradeb jsme navštívili muzeum v komplexu mešity

Aslana paši s minaretem.
V 17. století se město
stalo centrem řeckého
obrození. Je už tma, ale
městečko žije, ulicí plnou
lidí se valí proud aut,
zářící výlohy obchůdků a
hospůdek lákají
návštěvníky...

Po dopolední
procházce městem jsme
popojeli dvě desítky
kilometrů na jih. Zde
v plochem údolí pod

horou Tomaros ležela svatyně Dodóna. Od třetího tisíciletí před Kristem zde byla uctívána bohyně Gaia, později Zeus a Dioné. Střediskem svatyně byl posvátný Diův dub, ze šumotu jeho listů kněží věštili. V helénské době Dodóna dosáhla vrcholu svého významu, svatyně byla využívána až do nástupu křesťanství. Archeologickému parku vévodí zachované velké antické divadlo, vedle jsou vidět základy několika paláců a chrámů. Polední slunce do nás pere, pod dubem je příjemný stín.

Vracíme se do Ioanniny, na severním okraji města nás očekává významná jeskyně Perama. Po filmu a prohlídce muzea nálezů v jeskyni nás vláček veze asi 200 m ke vstupu do jeskyně. Během hodinové prohlídky jeskyně jsme prošli 2 kilometry chodeb a velkých sálů s nádhernou krápníkovou výzdobou; škoda, že fotografování bylo zakázáno.

K dalším cílům zájezdu se musíme přesunout přes hory na východ, ale o tom příště.

Jan Franců

DÍKY A PROSBY

Hospodine, Pane náš! Jsi to Ty, kdo k nám promlouvá tichým hlasem, když jsme unavení a bezradní. Jsi to Ty, kdo nás nenechává napospas našim strachům a úzkostem. Jsi to Ty, kdo nám voláš na pomoc bratry a sestry, kteří nám přinášejí povzbuzení a potěšení. Jsi to Ty, kdo nám pomocí nenápadných znamení dává najevo svou přízeň. Jsi to Ty, kdo v nás probouzí naději i tam, kde už všechny obvyklé pokusy selhaly, a zbývá se jen modlit. Jsi to Ty, kdo s námi máš trpělivost, když se vztekáme a nechceme nic slyšet. Jsi to Ty, kdo čekáš u našich zavřených dveří, ucpaných uší a zavřených očí a čekáš, že je přece jen jednou otevřeme a spatříme pomoc, kterou jsi nám připravil. Prosíme, abychom dnes měli uši a srdce otevřené pro Tvé slovo, které jsi nám připravil, a našli v něm sílu a odvahu do všedních dnů. Amen.

úvodní modlitba z neděle 11. ledna 2015 ve sboru Brno I

Brno I

3.3.	Blahoslav Šimek	84 let
5.3.	Jana Brabcová	70 let
6.3.	Eva Koukalová	40 let
6.3.	Alena Nováková	73 let
9.3.	Petr Fleischer	50 let
9.3.	Věra Lautererová	81 let
9.3.	Milada Schimerlová	85 let
9.3.	Josef Veselý	101 let
10.3.	Barbora Šedivá	10 let
11.3.	Jindřich Lokaj	76 let
12.3.	Zdeňka Holeňová	79 let
13.3.	Zdeněk Dufka	91 let
13.3.	Vladimír Ptáček	50 let
15.3.	David Dočkal	30 let
16.3.	Petr Dostál	72 let
18.3.	Jarosl. Stambolidisová	73 let
21.3.	Jaromíra Ondrášková	70 let
23.3.	Jarmila Studená	77 let
25.3.	Gerda Giecová	95 let
26.3.	Danuše Krausová	84 let
28.3.	Věra Lerchová	95 let
29.3.	Bořivoj Kovář	60 let
29.3.	Jarmila Mrázová	79 let
30.3.	Martin Grombiřík	40 let

Pokřtěni byli:

- 18.1. Lily Erin Mueggy, nar. 2014
- 15.2. Jonáš Kadlec, nar. 2014
- 15.2. Jakub Michael Kadlíček, nar. 2014

Požehnání sňatku:

- 14.2. Petra a Marek Kadlecovi

Rozloučili jsme se:

- 27.1. Jiřina Setinská, nar. 1922

Brno II

1.3.	Blahoslav Ryšavý	60 let
2.3.	Blažena Švandová	70 let
3.3.	Lydie Zemanová	94 let
3.3.	Milan Sedláček	80 let
9.3.	Květoslava Dufková	93 let
9.3.	Melanie Keřkovská	91 let
18.3.	Zdenka Maláčová	88 let
21.3.	Libuše Marková	97 let
23.3.	Adéla Buchtová	93 let
25.3.	Jiří Umlášek	75 let
28.3.	Věra Martinásková	88 let
28.3.	Dagmar Mrázková	71 let
29.3.	Lubomír Mrázek	72 let
30.3.	Jana Svobodová	30 let

Rozloučili jsme se:

- 17.1. Jindřiška Procházková,
nar. 1923

Jindřiška Mikolášková má 90 let

Narodila se 12. března 1925 na Březinách, v samém srdci Vysočiny. Její rodný kraj a její život se podobají. Plné krásy a kamení, lásky i trápení. Svému manželovi Adrianovi, faráři a teologovi, dala nejen pět dětí a vše, co matky dávají svým rodinám, ale také vždy spoluutvářela společenství sborů, kde žila - v Praze, v Zásmukách, v Pusté Rybné a ve Dvakačovicích. Zvelebovala fary a u nich zahrady a dvorky s kurníky a králí-

kárnami. Vždy se podílela na práci s dětmi v nedělní škole i mimo ni. Spolu se také všude podíleli na životě veřejném a spolkovém. Kolem fary se přičiněním obou vždy dělo něco, co souviselo s kulturou - od divadla přes poezii k hudbě. Svět procházel naší domácností bez ohledu na nějaké železné opony, třídní a stavovské přehrady. A paní farářová bývala důvěrníkem v záležitostech, ve kterých evangeličtí faráři obvykle nebývají vyhledávanými zpovědníky.

O své literární tvorbě napsala: *„Básničky a veršovánky jsem psala celý svůj život, od deseti let do dneška. Psala jsem je, protože mě prostě napadly. Někdy protože se má duše radovala, jindy protože mě srdce bolelo, jindy z respektu před přírodou a Bohem.“*

Byla učitelkou nedělní školy a věnovala se dětem a loutkovému divadlu, psala pro ně pohádky, šila kostýmy pro marionety, maňásky a stolní loutky. Vytvořila naučnou kolekci historicky a řemeslně dokonalých kostýmů, oblékla je na panenky a vystavovala po Čechách i po Moravě. Nejmladší z více než stovky kostýmů má dnes asi 10 let. Parkinsonova nemoc připravila její prsty o cit, ale cit pro krásný jazyk a správná slova, rytmus a melodii básní jí zůstal. Zatím poslední verše rozepsala ještě před rokem, ale k dokončení celé básně už síly nemá. Svůj čas tráví už rok v péči Domova seniorů v Chrudimi. Slabé tělo a unavená duše se probouzí jen na vzácné chvíle, kdy může dát najevo radost z návštěvy, z dopisů a obrázků ze světa, který znala a ve kterém stále žijí její přátelé, známí, její děti, vnoučata a pravnoučata.

O slavení narozenin říkala: „*Je to příležitost poděkovat Bohu a svým rodičům za život a za vše, čím jsme mohli žít. Je to čas, kdy se můžeme radovat z toho, že máme s kým se o svoji vděčnost podělit.*“

David Mikolášek

Co jsem

Jsem žlutým lístkem jarních stromů
Jen jedním z mnoha miliónů
a vítr podzimu mě k zemi sklátí

Či krůpěj vláhy z níž kvítko plesá?
Však tisíce jich k zemi klesá
a tisíce jich slunce mrakům vrátí

Jsem nepatrným zrnkem země
a často nevím proč mám žít

Nakloň se prosím Pane ke mně
ukaz mi cíl
a dej mi k němu jít.

březen 1944

Jindřiška Mikolášková, ze sbírky Ztišení

ZE STARŠOVSTVA

Brno I

Staršovstvo nejprve rekapitulovalo předešlé období a vyjádřilo spokojenost s naší účastí a podílem na ekumenických bohoslužbách v kostele u sv. Tomáše a s průběhem únorových bigbeatových bohoslužeb. Skupina, která připravuje večeri pro lidi bez domova (27.1.), obdržela poděkování od Armády spásy. Velká část schůze byla věnována rozhovoru, jak dále postupovat poté, co sestra farářka Jana Špinarová ze zdravotních důvodů rezignovala na místo druhé kazatelky našeho sboru. Staršovstvo uvítalo nabídku sestry farářky Olgy Tydlitátové, že je ochotna vypomoci, než sbor najde nového kandidáta

(kandidátku). Začínáme s přípravou programu Muzejní noci a Noci kostelů. Bylo jmenováno nové kuratorium Blažkova na další čtyřleté období. Finanční komise připravila výsledky hospodaření roku 2014 a návrh rozpočtu na rok 2015. Na příští schůzi 2. března v 18:30, která je otevřena všem členům sboru, bude projednána výroční zpráva.

Jiří Gruber

Brno II

Vedle běžné agendy schválilo staršovstvo záměr uspořádat v tomto roce opět Bienále pro Diakonii, a to ve dnech 11. - 15. 11. Schválilo dále návrh rozpočtu pro tento rok, jak ho předložila hospodářská komise; tento návrh bude předložen ke schválení sborovému shromáždění. Potvrdilo rozhodnutí z minulé rady, že jednání sborového shromáždění nebude letos rozděleno na dvě části, ale proběhne vcelku v neděli 15. 3. Staršovstvo domluvilo potřebné přípravy pro seniorskou vizitaci sboru, která je naplánována na 1. 3. Staršovstvo jmenovalo (ve shodě se staršovstvem sboru Brno I) členy a náhradníky nového kuratoria blažkovského střediska.

Martin Horák

Brno - Židenice

Ze schůze židenického staršovstva 11.2.: Ve sboru probíhají debaty s uchazeči o kandidaturu na místo nového faráře - R. Včelnou a O. Mackem. S jedním z nich se staršovstvo na kandidatuře domluví a předloží sboru k volbě, ta se uskuteční pravděpodobně během sborového dne 21. 6. Výroční sborové shromáždění proběhne po bohoslužbách 22.3. 21. března nás navštíví Petr Sláma a bude přednášet na téma Utrpení v Bibli. Obnovili jsme fond sociální pomoci a sbírka úspěšně probíhá. 7.-8.3. bude náš sbor hostit seniorátní mládežnickou akci ČloBrDo. Byl zjištěn havarijní stav stropních trámů v kostele, jež je nutno neprodleně opravit. Za tímto účelem vyhlásíme sbírku.

Marie Fikejsová

TÝDEN VE SBORU

Brno I

Po – Pá 9-12, St 15-17

Pondělí:

18:30 staršovstvo 2.3.

Úterý:

15:00 DD Věstonická

16:30 dětský klub Ovečky

16:30 biblická hodina pro děti

19:00 příprava NŠ

19:00 modlitební setkání

Středa:

13:00 Diakonie, Hrnčířská 11. a 25.2.

15:00 kavárnička

16:00 konfirmandi II.

18:00 mládež

18:00 kurz Beta

Čtvrtek:

9:30 klub otevřených dveří 5. a 19.3.

17:00 biblická hodina

Pátek:

18:30 pěvecký sbor

Neděle:

10:00 nedělní škola

11:00 setkání na faře

Brno II

Po – Pá 8.30-11.30

Pondělí:

18:30 staršovstvo 9.3.

Úterý:

19:30 střední generace

17:00 biblická h. Tišnov 3. a 17.3.

Středa:

13:00 Diakonie, Hrnčířská 4. a 18.3.

14:00 biblické čtení DD

Kociánka 11. a 25.3.

18:00 biblická hodina

Čtvrtek:

9:30 Mateřský klub 12. a 26.3.

16:00 vyučování dětí

16:00 konfirmandi

17:15 dorost

19:30 mládež

Sobota:

9:30 DD Kociánka 7. a 21.3.

Neděle:

9:00 nedělní škola

10:00 setkání

v Blahoslavově domě

18:00 nešpor 15.3.

Brno – Husovice

Středa:

18:30 mládež

Čtvrtek:

19:00 biblická hodina

20:00 staršovstvo 12.3.

Pátek:

15:30 Husovičtí vřeštani

Neděle:

9:00 nedělní škola

10:00 setkání na faře

18:00 Desert 8.3.

Brno – Židenice

Pondělí:

16:30 BH pro děti v Blansku

Úterý:

9:00 pastor. schůze 10.3.

15:30 BH pro děti

19:19 DŽES – Židenické setkání mladých lidí

Středa:

17:00 konfirmandi

19:00 biblická hodina v Blansku

19:30 staršovstvo 11.3.

19:00 Modlitby a zpěvy z Taizé 18.3.

Čtvrtek:

18:00 mládež

19:00 biblická hodina

Sobota:

setk. mládeže – Člobrdo 7.3.

18:00 setkání sboru 21.3.
host Petr Sláma,
ETF UK

Neděle:

9:10 nedělní škola

10:00 setkání u kávy a čaje

16:00 povídání o Blažkově

Brno I	Brno II	Brno - Husovice	Brno - Židenice
1.3. 2. neděle postní, Reminiscere BK Olga Tydlitátová ČK Olga Tydlitátová Rch Olga Tydlitátová	BD Jiří Gruber Tiš Jaroslav Vítek	Hu Štěpán Hájek <i>Rodinné bohoslužby</i>	Žd Pavel Kašpar, VP Bl Pavel Kašpar, VP
8.3. 3. neděle postní BK Jiří Gruber ČK Jiří Gruber	BD Martin Horák Tiš Saša Hauserová	Hu Štěpán Hájek <i>sborové shromáždění</i>	Žd Pavel Kašpar Bl Pavel Kašpar
15.3. 4. neděle postní Opl 10:00 Jiří Gruber <i>sborové shromáždění</i> Rch Jiří Šimsa	BD Saša Hauserová <i>sborové shromáždění</i> BD 18:00 nešpory	Hu Štěpán Hájek Ma Štěpán Hájek	Žd Pavel Kašpar Bl Marta Židková Žd 14:30 Joel Ruml <i>ordinace presbyterů</i>
22.3. 5. neděle postní BK Olga Tydlitátová ČK Olga Tydlitátová	BD Martin Horák Tiš Saša Hauserová	Hu Štěpán Hájek	Žd Pavel Kašpar <i>sborové shromáždění</i> Bl Jan Asszonyi
29.3. Neděle Květná BK Jiří Gruber ČK Jiří Gruber ČK 19:30 nešpory	BD Saša Hauserová Tiš Martin Horák	Hu Štěpán Hájek ČK 19:30 nešpory	Žd Marta Židková Bl Marta Židková
1.4.			Bl Marta Židková, VP <i>pašije</i>
2.4. Zelený čtvrtek 19:00 ČK Tydlitátová, Gruber <i>pašije</i>	BD Horák, Hauserová <i>pašije, VP</i>	Hu Štěpán Hájek	Žd 18:00 Marta Židková, VP <i>pašije</i>
BK: Betlémský kostel v 8:30 ČK: Cervený kostel v 10:00 Rch: Rvchmanov v 14:15	BD: Blahoslavův dům v 9:00 Tiš: Tišnov v 10:30	Hu: Netušilova 26 v 9:00 Ma: Maloměřice, Borky 7 DDS v 10:30	Žd: Židenice v 9:00 Bl: Blansko v 14:00